

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: A. Braga

Instanța de apel: L.Popova, M.Moraru, N. Craiu

Dosarul nr.3ra-706/14

DECIZIE

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

18 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele ședinței

Judecători

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

examinînd, fără citarea părților, recursul declarat de Biroul Vamal Leușeni împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014, adoptate în cauza civilă de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” împotriva Biroului Vamal Leușeni privind recunoașterea ilegală a acțiunilor colaboratorilor vamali ai Biroului Vamal Leușeni, obligarea restituirii excedentului drepturilor de import în sumă de 8224,10 lei și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

La 26 iunie 2013 societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Leușeni în care a solicitat recunoașterea ilegală a acțiunilor colaboratorilor vamali ai Biroului Vamal Leușeni, obligarea restituirii excedentului drepturilor de import în sumă de 8224,10 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

La 10 iulie 2013 ulterior și la 10 octombrie 2013 societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” și-a concretizat cerințele și a solicitat și compensarea cheltuielilor de transport în mărime de 3030,60 lei, în total suma de 14353,70 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 15 aprilie 2013 a importat din Macedonia în Republica Moldova varză albă în stare proaspătă, depunînd la Biroul vamal Leușeni declarație vamală, la care au fost anexate documentele corespunzătoare. La declararea valorii în vamă la mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, a utilizat metoda 1 care prevedea determinarea valorii în vamă a mărfii în baza tranzacției sau a prețului achitat, însă în procesul verificării determinării valorii în vamă, Biroul Vamal Leușeni nu a acceptat metoda aplicată, aplicînd arbitrar metoda 6, stabilind valoarea în vamă reieșind din prețurile orientative emise de Serviciul Vamal la declarația vamală nr. 4503 I 3215.

La 15 aprilie 2013 a depus declarația vamală în detaliu nr.4503I3215 în care a indicat descrierea completă a mărfii prezentată spre vămuire, neîndicând anul roadei.

Tot la 15 aprilie 2013 organul vamal a întocmit actul de inspecție, invocând că e necesar de indicat anul roadei precum și de prezentat documente confirmative despre veridicitatea informației.

Susține că, ulterior a depus o altă declarație vamală în care a indicat că varza prezentată spre vămuire este din roada anului 2012. Organul vamal în urma controlului efectuat a scris în actul de inspecție că varza prezentată spre vămuire este din roada anului 2013.

Drept urmare a majorării neîntemeiate a valorii în vamă, a achitat suplimentar suma de 8 224,10 lei cu titlu drepturi vamale.

Consideră că neîntemeiat a fost majorată valoarea în vamă a mărfii deoarece au fost prezentat toate documentele necesare în original. Autocamionul a fost stopat în vamă timp de două zile și din acest motiv la 16 aprilie 2013 a fost nevoit să depună o altă declarație prin care s-a solicitat efectuarea procedurilor vamale în baza metodei 6, necunoscând din care motiv valoarea mărfii a fost determinată în baza metodei 6.

Prin hotărârea judecătorei Hîncești din 31 octombrie 2013 acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile Biroului vamal Leușeni privind aplicarea metodei de rezervă la stabilirea valorii în vamă a mărfii importate de către societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” în baza declarației vamale nr. 4503 I 3215 din 15 aprilie 2013. Obligarea Biroul vamal Leușeni să restituie societății cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” excedentul drepturilor de import în sumă de 8 224,10 lei. S-a încasat din contul Biroului Vamal Leușeni în beneficiul societății cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” cheltuielile de judecată în sumă de 3 648 lei, în rest pretențiile reclamantului au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014 a fost respins apelul declarat de Biroului Vamal Leușeni, și menținută hotărârea judecătorei Hîncești din 31 octombrie 2013.

La 18 aprilie 2014, Biroul Vamal Leușeni a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de respingere a pretențiilor.

În motivarea recursului a reiterat că, autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii și este în drept să ia decizii în privința corectitudinii ori incorectitudinii valorii mărfii anunțate de declarant. Determinarea valorii în vamă este o prerogativă exclusivă a organului vamal în cazul existenței suspiciunilor privitor la veridicitatea valorii mărfurilor declarate.

Invocă că, inițial societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” nu a prezentat setul de documente ce confirmă pe deplin veridicitatea datelor privind valoarea mărfii în vamă, iar organul vamal corect a întocmit actul de inspecție, majorând valoarea în vamă a mărfii în baza art. 8 al Legii cu privire la tariful vamal.

În conformitate cu art. 434 al. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Conform scrisorii de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d.142) se atestă, că decizia redactată a fost expediată părților de Curtea de Apel Chișinău la data de 20 februarie 2014.

La materialele cauzei lipsesc probe în confirmarea recepționării deciziei integrale a instanței de apel de către recurent. Astfel, recursul se consideră depus în termen.

Verificînd în limitele invocate în recurs legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, pronunțînd o hotărîre nouă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Conform art. 5 al. (1) al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, sistemul de determinare a valorii în vamă a mărfurilor se aplică pentru toate mărfurile introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal.

Conform art. 8 al. (3) al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicînd consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege.

Materialele cauzei atestă, că la 15 aprilie 2013 societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a introdus pe teritoriul Republicii Moldova din Macedonia în regim de import varză proaspătă în cantitate de 13 100 kg la prețul de 5240 dolari SUA, prezentînd Biroului Vamal Leușeni următoarele acte: contractul de vînzare-cumpărare, anexa la contractul de vînzare-cumpărare, scrisoare de trăsură, CR nr. 0047506, factura comercială (invoice), permisul de import, certificatul de origine, declarația vamală, pașaportul tehnic al mijlocului de transport (f.d.56-61).

Conform declarației vamale în detaliu nr.4503I3215 din 15 aprilie 2013, societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a utilizat metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respective ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, adică metoda nr.1 prevăzută de lit.a) alin. (1) și (2) din legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997.

Valoarea în vamă a mărfii a fost declarată de societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” în mărime de 64 643, 26 lei.

În urma verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii, Biroul vamal Leușeni nu a acceptat valoarea în vamă prezentată de intimat, constatînd că în actele de însoțire nu a fost indicat anul roadei, nu au fost prezentate date despre veridicitatea informației, fiind întocmit actul de inspecție din 15 aprilie 2013, prin care a fost modificată metoda de determinare a valorii în vamă, conform metodei nr. 6, fiind majorată valoarea în vamă a mărfii și încasate în plus taxe vamale în mărime de 8 224,10 lei.

Ulterior, la data de 15 aprilie 2013 a fost depusă o altă declarație vamală în detaliu nr. 4503I3215 în care a fost indicat anul roadei 2012, conform căreia societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a efectuat următoarele modificări: rubrica nr. 43 din declarația vamală în detaliu din ”metoda 1” declarată anterior în ”metoda nr.6”; rubrica nr. 12 anterior ”0” corect fiind ”40 156, 74 lei”; rubrica nr.46 anterior ”64643,26” corect fiind ”104800,00 lei” .

La data de 16 aprilie 2013 de către societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a fost depusă o altă declarație vamală în detaliu de import cu nr. 4503I3215 din 16

aprilie 2013, conform căreia s-a indicat roada anului 2013, iar metoda de apreciere a valorii în vamă nr. 6, fiind acceptată de organul vamal.

Biroul Vamal Leușeni a dispus recalcularea valorii mărfurilor, invocând că intimatul a diminuat valoarea în vamă a mărfurilor, aplicând metoda 6 de rezervă din cauza imposibilității aplicării metodelor precedente.

Colegiul lărgit reține că, instanțele ierarhic inferioare investite cu judecarea fondului au concluzionat în favoarea admiterii cerințelor intimatului societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux”, dispunând recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile Biroului vamal Leușeni privind aplicarea metodei de rezervă, reiterând asupra faptului că organul vamal nu a argumentat în nici un mod modificarea metodei de determinare a valorii în vamă cu utilizarea metodei (6) de rezervă, neprezentînd probe, pertinente și admisibile care să demonstreze legalitatea și rezonabilitatea acțiunilor întreprinse, nefiind clară modalitatea de calcul, criteriile și parametrii valorici.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluziile instanțelor de judecată în acest sens nu corespund circumstanțelor cauzei, fiind interpretate eronat normele de drept material aplicabile speței date.

Conform art. 17 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin aplicarea metodelor specificate la art.11, 12, 13, 15 și 16, aceasta se determină pe baza datelor disponibile pe teritoriul vamal, prin mijloace rezonabile compatibile cu principiile și dispozițiile generale ale art.VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și ale acordului de punere în aplicare a art.VII din acordul menționat. La determinarea valorii în vamă a mărfii prin metoda de rezervă, drept bază nu pot fi luate: a) prețul de vânzare în Republica Moldova al mărfurilor produse pe teritoriul Republicii Moldova; b) prețul mărfii pe piața internă a țării exportatoare; c) prețul mărfii stabilit arbitrar sau prețul fictiv; d) sistemul care prevede aplicarea, în scopuri vamale, a celei mai mari valori a mărfii din două posibile; e) costul de producție al mărfii, altul decît valoarea calculată a mărfurilor identice sau similare, determinat conform prevederilor art.16 lit.a); f) valoarea mărfii comercializate pentru export în altă țară decît țara importatoare; g) valoarea în vamă a mărfii minimală.

Conform pct. 19 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, organul vamal, care efectuează vămuirea mărfurilor introduce, în cazul în care la data perfectării declarației vamale pentru confirmarea valorii în vamă anunțate de declarant, documentele prezentate în momentul vămuirii nu sînt suficiente, se recomandă, în corespundere cu art.7 alin.(2) din Legea cu privire la tariful vamal, solicitarea în scris a prezentării în termenul prevăzut de Codul vamal a documentelor confirmative. Un exemplar al solicitării se va prezenta declarantului, iar al doilea exemplar se va anexa la declarația vamală. Pentru acceptarea valorii în vamă, documentele solicitate urmează a fi prezentate de declarant în original sau autentificate.

În cazul în care se stabilește necesitatea modificării valorii în vamă anunțate de declarant (inclusiv după prezentarea actelor suplimentare solicitate), modificările valorii în vamă a mărfurilor se reflectă fie în declarația valorii în vamă, fie în rubricile speciale “Mențiunile biroului (postului) vamal” ale tipizatei sau pe versoul ei, consemnîndu-le sub titlul “Mențiunile biroului (postului) vamal”, iar în actul de inspecție doar faptul modificării acesteia. Colaboratorul vamal datează și autentifică toate consemnările sale

prin semnătura și ștampila matricolă personală. În baza rectificărilor colaboratorului vamal, declarantul modifică datele din rubricile declarației valorii în vamă și le autentifică prin semnătură și ștampilă, indicând data rectificării. În cazul în care este necesară efectuarea unui număr mare de rectificări și/sau modificarea metodei de evaluare, poate fi completat un alt formular al declarației valorii în vamă. În acest caz, pe primul formular al declarației valorii în vamă se face mențiunea “VV recalculată, s-a completat un nou formular”, iar pe formularul cu valoarea în vamă rectificată se va face mențiunea “VV rectificată”, autentificată prin semnătura și ștampila personală a colaboratorului vamal, indicând data rectificării. Ambele formulare se păstrează cu declarația vamală la biroul (postul) vamal. În cazul în care declarantul este de acord cu rectificările organului vamal, acesta completează rubrica 10(b) în condiții generale. În cazul dezacordului, declarantul este în drept să nu modifice declarația valorii în vamă sau să nu completeze rubrica 10(b), iar, potrivit art.8 alin.(6) din Legea cu privire la tariful vamal, este în drept să solicite în scris organului vamal explicarea motivelor neacceptării valorii în vamă. Demersul declarantului către organul vamal cu referire la dezacordul evaluării în vamă a mărfurilor sau contestarea deciziei adoptate de autoritatea vamală nu scutește declarantul de modificarea declarației vamale și achitarea drepturilor de import recalculate din valoarea în vamă modificată.

Raportînd circumstanțele de fapt ale pricinii la normele de drept material aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține ca, fiind întemeiate alegerile Biroul Vamal Leușeni, precum că setul de documente prezentat de intimat nu confirmă veridicitatea datelor privind valoarea în vamă declarată.

Or, societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” la solicitarea Biroului Vamal Leușeni nu a prezentat acte suplimentare, care ar confirma aplicarea metodei 1 la calcularea valorii mărfii în vamă.

Suplimentar, Colegiul lărgit reține, că intimatul, modificînd metoda de evaluare, nu și-a exprimat dezacordul, fiind în drept de a nu modifica declarația valorii în vamă iar, potrivit art.8 alin.(6) din Legea cu privire la tariful vamal, declarantul este în drept să solicite în scris organului vamal explicarea motivelor neacceptării valorii în vamă.

Din contra, la data de 15 aprilie 2013 a fost depusă o altă declarație vamală în detaliu nr. 4503I3215 în care a fost indicat anul roadei 2012, conform căreia societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a efectuat următoarele modificări: rubrica nr. 43 din declarația vamală în detaliu din ”metoda 1” declarată anterior în ”metoda nr.6”; rubrica nr. 12 anterior ”0” corect fiind ”40 156, 74 lei”; rubrica nr.46 anterior ”64643,26” corect fiind ”104800,00 lei” .

Iar, la data de 16 aprilie 2013 de către societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” a fost depusă altă declarație vamală în detaliu de import cu nr. 4503I3215 din 16 aprilie 2013, conform căreia s-a indicat roada anului 2013, iar metoda de apreciere a valorii în vamă nr. 6, ultima fiind acceptată de organul vamal.

Prin urmare, Biroul Vamal Leușeni întemeiat a aplicat metoda de rezervă de calculare a valorii mărfurilor în vamă.

Reieșind din considerentele sus menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanțele ierarhic inferioare, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a carorva dovezi, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul,

de a casa hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, pronunțînd o nouă hotărîre de respingere a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Biroul Vamal Leușeni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014 și hotărîrea judecătoreiei Hîncești din 31 octombrie 2013, adoptate în cauza civilă de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” împotriva Biroului Vamal Leușeni privind recunoașterea ilegală a acțiunilor colaboratorilor vamali ai Biroului Vamal Leușeni, obligarea restituirii excedentului drepturilor de import în sumă de 8224,10 lei și compensarea cheltuielilor de judecată și se emite o hotărîre nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Diaconu-Lux” împotriva Biroului Vamal Leușeni privind recunoașterea ilegală a acțiunilor colaboratorilor vamali ai Biroului Vamal Leușeni, obligarea restituirii excedentului drepturilor de import în sumă de 8224,10 lei, fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari